

การสำรวจภาวะสุขภาพตามตัวชี้วัดงานส่งเสริมสุขภาพตามกลุ่มวัย

ปีงบประมาณ 2556 ในเขตสุขภาพที่ 10

SURVEY OF HEALTH STATUS AMONG DIFFERENTLY AGE POPULATION
IN 2013 IN 10th REGIONAL HEALTH AUTHORITY

มนฤดี แสงวงษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามแผนงานยุทธศาสตร์งานส่งเสริมสุขภาพตามกลุ่มวัย ปีงบประมาณ 2556 ประชากรในการศึกษา คือหญิงที่มีบุตรอายุ 0 - 12 เดือน เด็กปฐมวัย นักเรียนระดับประถมศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษา และประชาชนอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปที่อยู่ในเขตสุขภาพที่ 10 ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โยธาธร ศรีสะเกษ และมุกดาหาร โดยวิธีการสำรวจอย่างเร่งด่วน (Rapid Survey) และใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการสำรวจตามตัวชี้วัดการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในกลุ่มสตรีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ผ่านเกณฑ์เป้าหมายเพียง 1 ตัวชี้วัด คือหญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกก่อน 12 สัปดาห์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (ร้อยละ 76.7) ส่วนในกลุ่มเด็กปฐมวัย มีทั้งหมด 7 ตัวชี้วัด ผ่านเกณฑ์เป้าหมายเพียง 1 ตัวชี้วัดเช่นกัน คือ เด็ก 3 - 5 ปี มีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 (ร้อยละ 77.8 และ 70.5) การพัฒนาสุขภาพเด็กนักเรียนอย่างมีคุณภาพ ผ่านเกณฑ์เป้าหมาย 2 ตัวชี้วัด คือ ร้อยละของนักเรียนมีภาวะอ้วนไม่เกิน 15 (ร้อยละ 5.8) และร้อยละของเด็กประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการตรวจช่องปากไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 (ร้อยละ 100) การพัฒนาสุขภาพวัยรุ่นอย่างมีคุณภาพ ตัวชี้วัด คือ อัตราคลอดในหญิงอายุ 15 - 19 ปี ไม่เกิน 50 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน ผลการสำรวจพบว่าไม่ผ่านเกณฑ์เป้าหมาย การเฝ้าระวังและดูแลสตรีไทย ผ่านเกณฑ์เป้าหมาย 1 ตัวชี้วัด คือ หญิงอายุ 30 - 70 ปี มีการตรวจเต้านมด้วยตนเองไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (ร้อยละ 81.4) และการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ มี 1 ตัวชี้วัด คือผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะกายใจร้อยละ 80 ข้อมูลจากการสำรวจพบร้อยละ 91.5 ซึ่งผ่านเกณฑ์เป้าหมาย ทั้งนี้เมื่อนำข้อมูลจากการสำรวจมาเปรียบเทียบกับข้อมูลระบบรายงานปกติพบว่าหลายตัวชี้วัดไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ การดูแลหญิงตั้งครรภ์อย่างมีคุณภาพ (การได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน การได้รับการดูแลหลังคลอดครบ 3 ครั้งตามเกณฑ์) การดูแลสุขภาพเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ (เด็กทารกแรกเกิดจนถึงอายุต่ำกว่า 6 เดือนแรกกินนมแม่อย่างเดียว และการเข้าถึงการบริการทางทันตกรรมของเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี) การพัฒนาสุขภาพเด็กนักเรียนอย่างมีคุณภาพ (เด็กอายุ 6-12 ปี มีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน เด็กประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน) การพัฒนาสุขภาพวัยรุ่นอย่างมีคุณภาพ (อัตราการคลอดในหญิงอายุ 15 -19 ปี) การเฝ้าระวังและดูแลสตรีไทย (หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่อยู่กินกับสามีได้รับการวางแผนครอบครัวทุกประเภท) โดยส่วนใหญ่ข้อมูลจากระบบรายงานจะสูงกว่าข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ดังนั้นการสำรวจซึ่งมีวิธีการที่น่าเชื่อถือจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องนำไปสู่การศึกษาแนวทางแก้ไขได้ตรงกับสภาพปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า ถึงแม้ว่าการสำรวจอาจต้องใช้เวลาและงบประมาณในการจัดเก็บข้อมูลค่อนข้างมาก แต่ก็ทำให้ได้ข้อมูลที่ให้รายละเอียดตรงตามความต้องการของผู้ใช้ การเลือกข้อมูลตัวชี้วัดเพื่อการสำรวจในครั้งต่อไป อาจพิจารณาเลือกเฉพาะประเด็นที่สอดคล้องกับที่ได้จากระบบรายงานปกติหรือเลือกเฉพาะประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดจริงๆ เท่านั้น เพื่อลดเวลาและงบประมาณสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

กรมอนามัย

ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี